Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (Judecător: A.Mocanu)
Dosarul nr. 2a-4285/23
2-22156406-02-2a-16112023

D E C I Z I E

07 februarie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chișinău

în componenţă:
Președintele ședinței, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Vitalie Cotorobai și Viorica Mihaila
Grefierul: Irina Pîntea

examinând în ședință de judecată publică cererea de apel declarată de *****,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 07 august 2023,

c o n s t a t ă :

La 26 octombrie 2022, reclamantul ***** a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** cu privire la încasarea prejudiciului material, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, reclamantul a indicat că, pe data de 06.04.2022, în jurul orelor 1854, pîrîtul *****, locuitoare a s. *****, r-nul Anenii Noi a dat focul la vegetația uscată, în rezultatul căruia i-a ars o suprafață de aproximativ 15 ari de pădure dintre care a ars 0,44 ari, 143 arbori de salcâm ce-i aparțin cu drept de proprietate privată, prin ce i-a cauzat o pagubă materială în mărime de 7 415, 20 lei și o pagubă morală în mărime de 7 000 lei.

A mai indicat că, la locul incendiului au fost solicitate organele competente, pompierii, poliția și inspecția pentru protecția mediului care au documentat acest fapt.

Reclamantul solicită încasarea din contul pârâtei ***** în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 7 415, 20 lei, a prejudiciul moral în mărime de 7 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 07 august 2023 cererea de chemare în judecată înaintată de către ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea prejudiciului material, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, s-a admis parțial.

S-a încasat de la ***** în beneficiul lui ***** suma de 7415,20 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 1000,00 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 223,00 lei cu titlu de taxa de stat, în total suma de 8638,20 (opt mii șase sute treizeci și opt lei, 20 bani) lei. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 28 august 2023, ***** a depus cerere de apel prin care și-a exprimat dezacordul împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 07 august 2023.

În motivarea cererii de apel a menționat că, instanța face trimitere nemijlocit la o parte de probe care în viziunea instanței ar demonstra faptul prejudiciului material şi moral care trebuie să achite apelanta şi anume instanța de judecată nemijlocit face trimitere la faptul că în rezultatul producerii arderii vegetației uscate de către pîrîta ***** la data de 06.04.2022 în s. *****, raionul Anenii Noi, au fost afectați inclusiv arbori de specie salcâm de pe terenul ce aparține cu drept de proprietate reclamantului, fără ca să analizeze actul emis de organul competent de cercetare la fața locului, prin care se atestă faptul că a avut de suferit numai vegetaţia uscată.

Relevă că, instanța de judecată face trimitere la o parte a declarațiilor făcute de martorul *****şi anume că, activează în calitate de inspector la ÎS „Sivicultură Tighina”, iar reclamantul ***** s-a adresat pentru efectuarea calculelor pentru prejudiciul stopării creşterii copacilor. Ieşind la faţa locului, a depistat 143 arbori afectaţi de incendiu, fiind făcut calcul conform Codului silvic, al prejudiciului pentru stoparea creşterii copacilor, fără ca să fie analizate şi celelalte declaraţii făcute de către martorul *****care mai declară că suma de 7415, 20 lei este costul masei lemnoase care s-ar obţine din vânzarea masei lemnoase obţinute în cazul tăierii a 143 de arbori. Ceea ce vine în contradicţie faptului situaţiei reale, prin urmare reclamantul a rămas cu masa lemnoasă în sumă de 7415,20 lei şi cu un prejudiciu material tot în sumă de 7415,20 lei, astfel instanța de judecată a încasat un prejudiciu pentru o presupunere a masei lemnoase în urma defrișării arborilor, ceea ce denotă faptul că reclamantul ar obține un dublu venit.

Menționează că, de către reclamant nu a fost prezentat nici un raport de expertiză, act de constatare care ar confirma că copacii de specie salcâm au avut de suferit şi anume au fost afectați stoparea creșterii copacilor, ori actul prezentat confirmă faptul că a fost afectată vegetația uscată şi nici de cum arborii de specie

salcâmi.

Afirmă că, nu a fost prezentat şi nu a fost confirmat prin nici o probă faptul că pe terenul care-i aparține reclamantului au fost sădiţi copaci de specie salcâm şi care cresc pe acest teren, ori fotografiile prezentate de reclamant pot confirma faptul doar că copacii daţi cresc pe un teren necunoscut.

Solicită admiterea cererii de apel, Emiterea unei decizii judecătorești prin care să se dispună casarea hotărârii judecătoriei Anenii Noi sediul Central din 07 august 2023 pe cauza civilă nr. 2-1227/22, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea depusă de ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea prejudiciului material, repararea prejudiciului moral şi încasarea cheltuielilor de judecată, să fie respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

În această ordine de idei, Colegiul civil conchide că potrivit materialelor cauzei, la 07 august 2023, Judecătoria Anenii Noi, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, astfel, instanţa de apel conchide apelul declarat la 28 august 2023 ca fiind depus în termenul legal.

În ședința de judecată a instanței de apel, apelanta ***** și reprezentantul său, avocatul Gromovenco Vladimir au susținut apelul declarat și au solicitat să fie admis din motivele invocate.

Intimatul *****, în ședința de judecată a solicitat respingerea apelului ca nefondat cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că apelul declarat de *****, urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă

pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Potrivit dispozițiilor art.373 alin. (1), (2), (3), (5) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanții la proces.

În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin. (1), (2), (3), (5) CPC, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Instanța de apel constată că obiectul prezentei cereri de chemare în judecată constituie compensarea prejudiciului material în mărime de 7 415, 20 lei, cauzat de *****, care a dat focul la vegetația uscată, în rezultatul căruia a ars o suprafață de aproximativ 15 ari de pădure și prejudiciul moral în sumă de 7 000 lei pentru suferințele psihice suportate.

Examinând cererea de chemare în judecată depusă de ***** instanța de fond a admis parțial acțiunea ca fiind întemeiată.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile aplicabile la caz şi criticile aduse în apel, instanţa de apel constată că instanţa de

judecată ierarhic inferioară, corect a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a cerințelor reclamantului *****.

La această concluzie instanța de apel a ajuns din următoarele considerente.

Actele cauzei certifică faptul că, în rezultatul producerii arderii vegetaţiei uscate de către ***** la data de 06.04.2022 în s. *****, raionul Anenii Noi, au fost afectaţi inclusiv arbori de specie salcâm de pe terenul cu nr. cadastral 1010203279 ce-i aparține cu drept de proprietate lui *****.

Circumstanța în cauză se confirmă atât prin răspunsul Inspecţiei pentru protecția mediului Anenii Noi din 15.08.2022, cât şi calculul mărimii prejudiciului cauzat reclamantului, fiind estimat în mod descifrat la suma 7415,20 lei (f.d.7, 8).

La fel, prin procesul verbal cu privire la contravenție din 04.05.2023, a fost demonstrată vinovăţia pîrîtei ***** în săvîrşirea contravenţiei administrative prevăzute de art.115 alin.(3) Cod Contravenţional anume din motiv că, a admis arderea vegetaţiei în cîmp deschis, degradând astfel terenurile (f.d.12,13).

Cadrul legal relevant speței sunt prevederile art. 19 Cod civil care stipulează că, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Conform art. 20 alin. (1) Codul civil, dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârșită sub forma intenției sau imprudenței.

Potrivit art.45 alin. (1) din Codul contravenţional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie.

Colegiul civil reține că, se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

În conformitate cu prevederile art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

În acest context, legiuitorul statuează că răspunderea delictuală civilă survine

în rezultatul încălcării unei obligații legale cu caracter general, care revine tuturor de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite.

Colegiul civil remarcă că instanța de fond corect a stabilit și a dat apreciere pretențiilor formulate de către reclamant potrivit cărora, pârâtul ***** prin arderea suprafeței de aproximativ 15 ari de pădure ce-i aparține cu drept de proprietate lui ***** i-a cauzat o pagubă materială. Acest fapt a fost confirmat prin răspunsul IPM Anenii Noi din 15.08.2022, cît și prin declarațiile martorului *****care a declarat că, activează în calitate de inspector la ÎS „Sivicultură Tighina", iar reclamantul ***** s-a adresat pentru efectuarea calculelor pentru prejudiciul stopării creșterii copacilor. Ieșind la fața locului, a depistat 143 arbori afectați de incendiu, fiind făcut calcul conform Codului silvic, al prejudiciului pentru stoparea creșterii copacilor.

La caz, Colegiul decelează că prima instanță întemeiat a concluzionat în privința temeiniciei pretenției privind încasarea prejudiciului material și corect a dispus încasarea de la ***** în beneficiul lui ***** suma de 7 415, 20 lei cu titlu de prejudiciul material cauzat prin contravenție, or din materialele cauzei rezultă cu certitudine cuantumul prejudiciului material suportat.

Colegiul va aprecia critic argumentul apelantei precum că copacii nu sunt uscați și nu au fost afectați, or la caz prejudiciul solicitat spre încasare este anume pentru stoparea creșterii copacilor, dar nicidecum că copacii sau uscat în urma incendiului.

Conform art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Prin prisma art. 2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Coroborând în prezenta speță, circumstanțele de fapt, se constată cu

certitudine vinovăția Oxanei Duminica în provocarea incendiului vegetal, care l-a afectat pe ***** atât material cât și moral, provocându-i suferințe psihice și retrăiri.

Având în vedere că ***** este îndreptățit să obțină repararea prejudiciului moral, cauzat prin comiterea de către ***** a contravenției prevăzute la art. 115 al.(3) din Codul contravențional, Colegiul conchide că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că este suficientă pentru acoperirea oricăror daune, suma de 1000 lei cu titlu de recompensă pentru prejudiciul moral cauzat, or, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral s-a determinat de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Cu privire la încasarea cheltuielilor de judecare a cauzei, instanța de apel reține următoarele.

Conform art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Reieșind din faptul că la depunerea acțiunii reclamantul a achitat suma de 223,00 lei cu titlu de taxa de stat, instanţa de fond corect a încasat de la ***** în beneficiul lui ***** suma de 223,00 lei cu titlu de taxa de stat.

Colegiul civil constată că argumentele invocate în cererea de apel au fost deja supuse examinării şi aprecierii juste de către instanța de fond, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, iar actele normative vizate au fost interpretate şi aplicate elocvent de instanța de fond prin prisma circumstanţelor importante ale pricinii. Instanţa de apel notează că, apelantul nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării ilegalităţii hotărârii instanţei de fond.

Mai mult, reieșind din principiul disponibilității părților în procesul civil și în virtutea prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care indică expres că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, Colegiul judiciar a constatat cu certitudine că apelantul, în instanța de apel nu a putut confirma prin probe circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor acesteia.

Colegiul civil nu poate reține argumentele apelantului, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea

juridică cuvenită a probelor în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă și respectării prevederilor art.121, art.122 Codul de procedură civilă.

În consecinţă, instanţa de apel, prin prisma jurisprudenţei CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Comisia a menţionat că „... art. 6 § 1 al Convenţiei, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes", consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată la caz a normelor de drept material sau procedural de către instanţe.

Din considerentele menționate şi având în vedere că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural şi apreciind probele în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă, a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate în cererea de apel nu au suport probator, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 07 august 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. a), art.390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 07 august 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei motivate.

Președintele ședinței,
Judecătorul Ana Panov

Judecătorii Vitalie Cotorobai

Viorica Mihaila